

Козир Алла Володимирівна; Національний педагогічний ун-т ім. М. П. Драгоманова. – К., 2009. – 43 с.

12. Краевский В. В. Общие основы педагогики / В. В. Краевский. – М.: Изд. центр «Академия». 2003. – 256 с.

13. Кушерець В. І. Знання як стратегічний ресурс суспільних трансформацій / В. І. Кушерець. – К.: Знання України, 2004. – 248 с.

14. Мацько Любов. Українська мова в освітньому просторі: навчальний посібник для студентів філологів освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» / Мацько Любов. – К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова. 2009. – 607 с.

15. Учитель мистецьких дисциплін у дискурсі педагогічної майстерності: монографія / І. А. Зязюн, Г. Г. Філіпчук, О. М. Отич та ін.; за наук. ред., передм. і післямова О. М. Отич. – Бердянськ: Видавель Ткачук О. В., 2013. – 334 с.

16. Ушинський К. Д. Стаття в «Журнале для воспитания» / К. Д. Ушинський // Собр. соч. – М–Л, 1948. – Т.2. – С.63–64.

17. Федоришин В. І. Теорія та методика фахової підготовки майбутніх учителів музики на акмеологічних засадах: автореф. дис. ... д-ра пед. наук / Василь Ілліч Федоришин; Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – Київ: [б.в.], 2014. – 44 с.

18. Хайрулліна Ю. О. Світоглядна культура особистості: структурно-функціональний аналіз: монографія / Ю. О. Хайрулліна; Мін-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. – 235 с.

References

1. Andrushhenko V. P. Filosofija jak teorija i metodologija rozvytku osvity / V. P. Andrushhenko; za gol. red. V. P. Andrushhenka // Filosofija osvity XXI stolittja. Zbirnyk naukovykh prac. – К.: «Znannja», 2000. – Выр.3. – 318 s.

2. Ashytok A. I. Movna kartyna svitu v filosofsk'ko-osvitn'omu aspekti: [monografija] / A. I. Ashytok. – Drogobych: Redakcijnovydavnychyj viddil Drogobyc'kogo derzhavnogo pedagogichnogo universytetu imeni Ivana Franka, 2011. – 251 s.

3. Bezhenar' O. P. Osobystist' u minlyvosti estetychnogo idealu suspil'stva: monografija / O. P. Bezhenar'; Min-vo osvity i nauky, molodi ta sportu Ukraïny, Nac. ped. un-t imeni M. P. Dragomanova. – К.: Vyd-vo NPU imeni M. P. Dragomanova, 2012. – 246 s.

4. Volovik V. I. Filosofija istorii. Kurs lekcij / V. I. Volovik. – Zaporozh'e, 1995. – 126 s.

5. Volovik V. I. Filosofija pedagogiki / V. I. Volovik. – Zaporozh'e: «Prosvita», 2003. – 152 s.

6. Zjazjun I. A. Gumanistychna strategy teorii i praktyky navchal'nogo procesu / I. A. Zjazjun // Ridna shkola. – 2000. – №8. – S.8–13.

7. Ognev'juk V. O. Osvita v systemi cinnostej stalogo ljuds'kogo rozvytku / V. O. Ognev'juk. – К.: Znannja Ukraïny, 2003. – 448 s.

8. Ortega-i-Gasset H. Vosntanie mass // Ortega-i-Gasset H. Jestetika. Filosofija kul'tury. – М.: Iskusstvo, 1991. – 586 s.

9. Otych O. M. Mystectvo u systemi rozvytku tvorchoi' indyvidual'nosti majbutn'ogo pedagoga profesijnogo navchannja: teoretychnyj i metodychnyj aspekti: monografija / O. M. Otych; za nauk. red. I. A. Zjazjuna. – Chernivci: Zelena Bukovyna, 2009. – 752 s.

10. Pedagogicheskaja jenciklopedija. – М.: Sovetskaja jenciklopedija, 1964. – Т.1.

11. Kozyr A. V. Teorija ta praktyka formuvannja profesijnoi' majsternosti vchyteliv muzyky v systemi bagatorivnevoi' osvity [Tekst]: avtoref. dys... d-ra ped. nauk: 13.00.02; 13.00.04 / Kozyr Alla Volodymyrivna; Nacional'nyj pedagogichnyj un-t im. M. P. Dragomanova. – К., 2009. – 43 s.

12. Kraevskij V. V. Obshhie osnovy pedagogiki / V. V. Kraevskij. – М.: Izd. centr «Akademija». 2003. – 256 s.

13. Kusherec' V. I. Znannja jak strategichnyj resurs suspil'nyh transformacij / V. I. Kusherec'. – К.: Znannja Ukraïny, 2004. – 248 s.

14. Mac'ko Ljubov. Ukraïns'ka mova v osvitn'omu prostori: navchal'nyj posibnyk dlja studentiv filologiv osvitn'o-kvalifikacijnogo rïvnja «magistr» / Mac'ko Ljubov. – К.: Vyd-vo NPU imeni M. P. Dragomanova. 2009. – 607 s.

15. Uchytel' mystec'kyh dyscyplin u dyskursi pedagogichnoi' majsternosti: monografija / I. A. Zjazjun, G. G. Filipechuk, O. M. Otych ta in.; za nauk. red., передм. і післямова О. М. Отыч. – Бердьянск: Выдавец Ткачук О. В., 2013. – 334 с.

16. Ushyns'kyj K. D. Stattja v «Zhurnale dlja vospitaniija» / K. D. Ushyns'kyj // Sobr. soch. – М–Л, 1948. – Т.2. – С.63–64.

17. Fedoryshyn V. I. Teorija ta metodyka fahovoi' pidgotovyk majbutnih uchyteliv muzyky na akmeologichnyh zasadah: avtoref. dys.

... d-ra ped. nauk / Vasyľ Illich Fedoryshyn; Nacional'nyj pedagogichnyj universytet imeni M. P. Dragomanova. – Kyïv: [b.v.], 2014. – 44 s.

18. Hajrullina Ju. O. Svitogljadna kul'tura osobystosti: strukturmofunkcional'nyj analiz: monografija / Ju. O. Hajrullina; Min-vo osvity i nauky, molodi ta sportu Ukraïny, Nac. ped. un-t imeni M. P. Dragomanova. – К.: Vyd-vo NPU imeni M. P. Dragomanova, 2011. – 235 s.

Korinets Z., professor, National Pedagogical Dragomanov University (Ukraine, Kyiv)

In search of the control algorithm artistic education of future teachers

Article covers the search of specifics the influence of different ways of art pedagogy in the formation of teacher's professional competence, presents the mechanism of interaction of semantic fields or ideals of society and personality, and shows the self-unfolding of the signal in the biological structure of the human organism.

Keyword's: Pedagogue, art, ideal, harmony, the principle of combining, the principle of the excitation, mechanism of influence.

Коринець З., професор, Національний педагогічний університет ім. М. П. Драгоманова (Україна, Київ), gileya.org.ua@gmail.com

В поисках алгоритма управления художественным воспитанием будущих педагогов

Реализуется поиск специфики влияния разных средств педагогики искусства на формирование профессиональной компетентности будущих педагогов; представлен механизм взаимодействия смысловых полей или идеалов общества и личности, а также саморазвертывание сигнала в структуре биологического организма человека.

Ключевые слова: педагог, искусство, идеал, гармония, принцип совмещения, принцип возбуждения, механизм влияния.

* * *

УДК 141.32

Ланських О. Б.,
аспірантка, Черкаський державний
технологічний університет
(Україна, Черкаси), gileya.org.ua@gmail.com

Роль практики в інтенсифікації мовної підготовки особистості

Аналізуються проблеми підвищення мовної підготовки особистості; відзначається роль практики як основи комунікативної діяльності, яка сприяє (створює середовище) вивченню не тільки державної (української), але й іноземних мов; автор відзначає роль публічних виступів та безпосереднього дискурсу.

Ключові слова: людина, освіта, мова, практика, спілкування, виховання.

Мовленнєва майстерність розглядається як цілісна система засобів мовленнєвого впливу, яка свідомо використовується мовцем у конкретних умовах виступу для досягнення поставленої мети. Вона передбачає: вміння говорити грамотно, без помилок; володіти усіма засобами виразності мовлення, всіма її стилістичними ресурсами, прийомами впливу на слухачів; творчий перехід до процесу мовленнєвого впливу на слухачів, вироблення власного індивідуального стилю [1, с. 109]. Зрозуміло, що без практики безпосереднього спілкування означені складники мовленнєвої майстерності не можуть бути сформовані. Подібна ситуація спостерігається й щодо компетентностей особистості, що розвиваються через відповідні форми комунікативної діяльності. Зокрема, можна погодитися з думкою Л. Мамчур, згідно з якою компетентнісний підхід до навчання української мови у школі необхідно пов'язати з комунікативно-діяльнісним підходом, адже учень може проявити власну комунікативну компетентність тільки у мовленнєвій діяльності серед членів суспільного середовища [2, с. 10].

Знання як змістовна основа соціокультурної компетенції реалізуються в комунікативній діяльності як

мовленнєві, практичні, комунікативні та соціокультурні навички і вміння. Мовленнєві навички і вміння виявляють володіння рецептивними та продуктивними видами мовленнєвої діяльності, практичні – передбачають уміння учня використовувати здобуті ним соціокультурні знання відповідно до ситуації в процесі комунікації; комунікативні – пов'язані з організацією мовленнєвого спілкування відповідно до його мотивів, мети, завдань, з одного боку, і відповідно до норм поведінки, прийнятих у суспільстві, з іншого. Соціокультурні вміння виявляються в ступені обізнаності в рідній культурі та здатності гідно представляти її в світовому міжкультурному просторі [3, с. 21].

Акцентуючи увагу на комунікативній та когнітивній методиках мовної освіти, М. Пентилюк відзначає той факт, що комунікативна методика зорієнтована на посилення практичної спрямованості змісту навчання мови, надання пріоритету формування в учнів умінь і навичок спілкуватися в різних сферах соціального життя. Своєрідність цієї методики полягає в оволодінні учнями всіма формами і видами мовленнєвої діяльності з метою спілкування. В той же час актуальність когнітивної методики навчання української мови зумовлена все ще недостатнім рівнем комунікативної підготовки учнів / студентів та сформованості в них умінь застосовувати мовні знання в конкретних життєвих ситуаціях. Когнітивна методика передбачає посилення практичної спрямованості змісту предмета «Українська мова»; зміну акцентів у навчальній діяльності, спрямованих на інтелектуальний розвиток учнів за рахунок зменшення репродуктивної діяльності; моделювання навчальних ситуацій, що спонукають до різних видів мовленнєвої діяльності; збільшення питомої ваги завдань, що стосуються пояснення подій, явищ, учинків людей тощо та способів і засобів їх вербального відтворення [4, с. 50].

Аналогічно й вивчення іноземної мови, як зазначають Г. Куренкова та І. Баєва, передбачає не лише засвоєння студентами теоретичних знань з фонетики, лексики, граматики, але й практичне опанування на їх основі фонетичних, лексико-граматичних (мовних та мовленнєвих) навичок й комунікативних умінь (аудіювання, говоріння, читання й письма). Саме в такій практичній навчально-мовленнєвій діяльності особливе значення мають мовленнєві ситуативно-ігрові, а також проблемні й професійно орієнтовані умовномовленнєві вправи, побудовані на основі навчальних мовленнєвих ситуацій [5, с. 98–99].

Практика безпосереднього спілкування пов'язується з різними сферами комунікативної діяльності. За словами М. Пентилюк, формування комунікативної компетенції включає сферу спілкування – своєрідні сектори суспільного життя людей, до яких повинні призвичаїтися мовці, щоб одержувати позитивний результат у взаємостосунках із партнерами по спілкуванню – комунікантами. Для навчання мови й формування комунікативних умінь і навичок важливе значення має ознайомлення з такими сферами, як освітня, особистісна, суспільна (публічна) й професійна. Кожна з цих сфер має свій вектор застосування. Освітня сфера передбачає участь мовця в добре організованому навчальному процесі (середня або вища школа). Центром особистісної сфери (сфери особистих інтересів) є дім, сім'я, друзі. Вона охоплює й індивідуальні заняття, такі, як читання, ведення особистого

щоденника, задоволення спеціальних інтересів. Публічна сфера забезпечує суспільну (публічну) діяльність мовця, де він виступає як член колективу, певної організації, загальної спільноти. І, нарешті, професійна сфера дає змогу мовцеві виконувати свої професійні чи посадові обов'язки, виявляючи належний рівень професійно-комунікативної компетенції [6, с. 3].

Серед різноманітних форм практичної діяльності особливо варто відзначити значення публічних виступів. Знання основ риторичної науки й основних аспектів ділової риторики, практичне вправлення у публічних виступах допоможуть як діловій людині, так і студенту, майбутньому фахівцеві, визначити свої професійні якості, удосконалити мистецтво ділового спілкування на рівні вимог часу і суспільства. Особливо важливі й цінні ці знання для студентів гуманітарних спеціальностей, ділових людей і всіх, хто прагне підвищити мистецтво риторичної комунікації. Формування справжнього професіонала, особи, яка вміє не лише творчо робити свою справу, але й керувати іншими, є актуальним і пріоритетним завданням цілого ряду гуманітарних наук, зокрема професійної (ділової) риторики [7].

Значним потенціалом володіють також тренінгові форми мовної освіти. Сутність принципу творчої, дослідницької позиції полягає в тому, що в ході тренінгу учасники групи нібито заново відкривають уже відомі ідеї або закономірності в конкретному навчальному матеріалі і в цьому процесі усвідомлюють власні особисті ресурси і можливості для його засвоєння. Робота викладача, відповідно до цього принципу, полягає в тому, щоб придумати, сконструювати й організувати такі ситуації, які давали б можливість членам групи тренувати нові способи поведінки у виробничих ситуаціях й експериментувати з ними, формуючи навички професійного спілкування за майбутнім фахом студентів [8, с. 153].

Список використаних джерел

1. Сагач Г. М. Ділова риторика: мистецтво риторичної комунікації: Навчальний посібник / Г. М. Сагач. – К., 2003. – 255 с.
2. Мамчур Л. Витоки компетентнісного підходу до навчання мови в дослідженнях вітчизняних учених / Л. Мамчур // Українська мова і література в школі. – 2010. – №2. – С.8–12.
3. Ярмолюк А. Шляхи реалізації соціокультурного підходу до вивчення української мови в старшій школі / А. Ярмолюк // Українська мова і література в школі. – 2009. – №8. – С.19–23.
4. Пентилюк М. І. Лінгводидактичні орієнтири навчання української мови в середній та вищій школі / М. І. Пентилюк // Педагогічний альманах. – Херсон, 2013. – Вип.17. – С.46–54.
5. Куренкова Г. М. Основні чинники формування активної мовної позиції студентів при вивченні іноземних мов / Г. М. Куренкова, І. В. Баєва // Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка: Педагогічні науки. – 2011. – №12. – Ч.2. – С.98–105.
6. Пентилюк М. Компетентнісний підхід до формування мовної особистості в євроінтеграційному контексті / М. Пентилюк // Українська мова і література в школі. – 2010. – №2. – С.2–5.
7. Баран Н. Формування культури мовлення студентів засобами риторики / Н. Баран [Електронний документ] // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2009. – №2. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/ujrn/Soc_Gum/Pippo/2009_2/Baran.htm
8. Дроздова І. П. Тренінг як навчальна технологія в методиці навчання української мови студентів ВНЗ нефілологічного профілю / І. П. Дроздова // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. – Запоріжжя, 2010. – Вип.6. – С.150–158.

References

1. Sagach G. M. Dilova rytoryka: mystectvo rytorychnoi' komunikacii': Navchal'nyj posibnyk / G. M. Sagach. – K., 2003. – 255 s.

2. Mamchur L. Vytoky kompetentnogo pidhodu do navchannja movy v doslidzhennjah vitchyznjanyh uchenyh / L. Mamchur // *Ukrai'ns'ka mova i literatura v shkoli*. – 2010. – №2. – S.8–12.

3. Jarmoljuk A. Shljahy realizacii' sociokul'turnogo pidhodu do vuvchennja ukrai'ns'koi' movy v starshij shkoli / A. Jarmoljuk // *Ukrai'ns'ka mova i literatura v shkoli*. – 2009. – №8. – S.19–23.

4. Pentyljuk M. I. Lingvodydaktychni orijentyry navchannja ukrai'ns'koi' movy v serednij ta vyshhij shkoli / M. I. Pentyljuk // *Pedagogichnij al'manah*. – Herson, 2013. – Vyp.17. – S.46–54.

5. Kurjenkova G. M. Osnovni chynnyky formuvannja aktyvnoi' movnoi' pozycji' studentiv pry vuvchenni inozemnyh mov / G. M. Kurjenkova, I. V. Bajeva // *Visnyk LNU imeni Tarasa Shevchenka: Pedagogichni nauky*. – 2011. – №12. – Ch.2. – S.98–105.

6. Pentyljuk M. Kompetentnisnyj pidhid do formuvannja movnoi' osobystosti v jevrintegracijnomu konteksti / M. Pentyljuk // *Ukrai'ns'ka mova i literatura v shkoli*. – 2010. – №2. – S.2–5.

7. Baran N. Formuvannja kul'tury movlennja studentiv zasobamy ryturyky / N. Baran [Elektronnyj dokument] // *Pedagogika i psihologija profesijnoi' osvity*. – 2009. – №2. – Rezhym dostupu: http://www.nbu.gov.ua/ujrn/Soc_Gum/Pippo/2009_2/Baran.htm

8. Drozdova I. P. Trening jak navchal' na tehnologija v metodyci navchannja ukrai'ns'koi' movy studentiv VNZ nefilologichnogo profilju / I. P. Drozdova // *Pedagogika formuvannja tvorchoi' osobystosti u vyshhij i zagal'noosvitnij shkolah*. – Zaporizhzhja, 2010. – Vyp.6. – S.150–158.

Lansky O. B., graduate student, Cherkasy State Technological University (Ukraine, Cherkasy), gileya.org.ua@gmail.com

The role of practice in the intensification of the individual language training

The problems increase language training of the person; notes the role of practice as the basis for communicative activities that promote (creates an environment) the study of not only the State (Ukrainian), and foreign languages; the author notes the role of public speaking and direct discourse.

Keywords: man, education, language, experience, communication, education.

Ланских О. Б., аспирантка, Черкасский государственный технологический университет (Украина, Черкассы), gileya.org.ua@gmail.com

Роль практики в интенсификации языковой подготовки личности

Анализируются проблемы повышения языковой подготовки личности; отмечается роль практики как основы коммуникативной деятельности, которая способствует (создает среду) изучению не только государственного (украинского), но и иностранных языков; автор отмечает роль публичных выступлений и непосредственного дискурса.

Ключевые слова: человек, образование, язык, практика, общение, воспитание.

* * *

УДК 321

Полянська К. В.,
кандидат філософських наук, викладач,
Національний педагогічний університет
ім. М. П. Драгоманова (Україна, Київ),
bvp51@ukr.net

ЕСТЕТИЧНА ОСВІТА ЯК ЕЛЕМЕНТ ДУХОВНОГО БАГАТСТВА ІНДИВІДА

Визначено завдання, описано процес естетичної освіти студентської молоді. Зроблено висновок, що в процесі підготовки педагогічних кадрів має здійснюватися гармонійне соння естетичної свідомості та естетичної діяльності майбутніх фахівців, що відбиває рівень їх причетності до естетичного досвіду людства та самоусвідомлення в системі духовних ціннісних орієнтацій, здійснюється формування естетичних смаків.

Ключові слова: естетична освіта, народна педагогіка, студентська молодь, індивід.

Сьогодні важливе місце у процесі виховання посідає проблема естетичної освіти студентської молоді, зокрема, майбутніх педагогів. Вона обумовлена тими соціальними змінами, які відбулися у нашому суспільстві

наприкінці ХХ – початку ХХІ століття. Головні світові тенденції – глобалізація та інформаційна революція, утвердження ринкових відносин, а разом з ними широке розповсюдження такої моральної установки, як прагматичне ставлення до життя – якість непомітно підвели до знецінення естетичного начала в житті людини і суспільства, його заміщення повсякденно-прагматичним, утилітарним. Висока культура, мистецтво, глибокі естетичні почуття поступово відтісняються на периферію духовних процесів. Натомість утверджується зляканий і агресивний прагматизм, домінують культурні цінності надто сумнівної якості. Краса, яка б, за прогнозом видатного російського письменника Ф. Достоєвського, мала врятувати світ, немовби згасає, відсовується на другий, а може, й третій план життєвих інтересів і потреб. А разом із красою з цього простору поступово вимиваються справедливість і добро, милосердя та інші норми загальнолюдського, гуманістичного. Естетична рефлексія життя, що спонукає до творчості і свободи, практично стає величиною віртуальною.

Тому, метою статті є обґрунтувати важливість естетичної освіти у майбутніх педагогів. Завдання статті: окреслити завдання естетичної освіти студентської молоді, зокрема майбутніх педагогів, та розглянути естетичну освіту як елемент формування духовного багатства індивіда.

Відродження естетичного ставлення до життя потребує широкомасштабних дій як з боку суспільства і держави, так і з боку особистості. Особлива роль у цьому процесові належить учителю. Його виховна, культурно-ознайомча і просвітницька діяльність є саме тим основним засобом, який повертає красу в життя, виховує естетичні почуття і свідомість, естетичне ставлення до роботи і життя, навколишнього світу і до людини. Зрозуміло, учитель сам повинен мати широко розгорнуту палітру естетичного, причому не як простий додаток до професії, а як саму сутність учительської професії, як основу духовності, яку він має передати дітям. Естетичне навчання і виховання є одним із центральних напрямів і завдань у системі підготовки сучасного вчителя.

Ведучи мову про мету й завдання естетичного виховання в освітніх закладах, варто зазначити, що вони не можуть бути розглянуті ізольовано від інших сторін формування особистості, оскільки саме естетичне виховання є обов'язковим елементом формування усєї сукупності духовного багатства індивіда. Ядром і внутрішнім двигуном цілеспрямованості естетичного виховання є суспільний ідеал естетичної культури.

Виходячи з цього, логічно визначаються і завдання естетичної освіти у формуванні та розвитку естетичної культури в учнів [1, с. 69–71].

По-перше, це розвиток задатків і здібностей учнів до естетичного сприйняття, співчуття, творчості. Естетична культура особистості має відзеркалювати рівень творчої самовіддачі, спрямованість духовних орієнтацій у системі духовних цінностей.

По-друге, формування таких компонентів свідомості, які виступають регуляторами (на різних рівнях). Це естетичний смак та естетичний ідеал. Узяті разом, вони орієнтують учнів у розмаїтті реальних естетичних цінностей і антицінностей, спрямовуючи зусилля на ствердження прекрасного, піднесеного, на боротьбу з потворним та низьким.